

Regionální inovační strategie Libereckého kraje

Metodika zpracování RIS LK vychází z doporučené metodiky IRE (Innovating Regions in Europe), komunitního plánování a principů partnerství. Koncepční řešení podpory inovačních aktivit bylo jednou z aktivit navrhovaných základními konceptními dokumenty kraje, jmenovitě Strategií rozvoje LK 2006 – 2020 a Programem rozvoje LK 2007 – 2013 k naplnění rozvojového opatření „Podpora vědy, výzkumu a zavádění inovací“ v prioritní ose „Dynamická a konkurenceschopná ekonomika“. Podpora inovací byla identifikována jako významný faktor rozvoje ekonomiky Libereckého kraje. Za neméně důležité faktory rozvoje v oblasti inovací byly rovněž definovány zvýšení kontaktů a spolupráce v oblasti inovací (transfer technologií), zlepšení prostředí a podmínek pro vznik a šíření inovací a podpora inovačních firem.

Cílem tvorby RIS nebylo zpracovat pouhý dokument na téma „Regionální inovační strategie Libereckého kraje“, nýbrž stimulovat prostředí příznivé pro rozvoj inovací, vědy, výzkumu a nastavit podmínky pro fungování tohoto prostředí i po ukončení projektu tvorby RIS LK. Důraz byl kladen důraz na budování konsensu, propojování iniciativ a na spolupráci při stanovování opatření k podpoře inovací. Těžiště práce, hlavní koordinace a směřování RIS LK spočívalo na projektovém týmu. Tento tým byl ustaven již na počátku tvorby RIS LK a pravidelně se začal scházet na jaře 2007. Určil časový harmonogram RIS LK, inspirován metodikou IRE i existujícími inovačními strategiemi z jiných krajů vytvořil návrh struktury dokumentu. V zájmu úspory času byly ke zpracování analytické části dokumentu použita běžně dostupná analytická data a znalosti členů projektového týmu a nebyl prováděn speciální průzkum stávajícího inovačního prostředí. Výsledkem konsenzu členů projektového týmu a jejich vzájemné spolupráce byla vytvořena analytická část dokumentu a SWOT analýza. Zde byly identifikovány hlavní překážky i příležitosti inovačního prostředí v Libereckém kraji. O záměru zpracovat RIS byla rovněž informována veřejnost a byla vyzvána k účasti na tvorbě RIS LK.

Na základě závěrů analytické části a SWOT analýzy bylo identifikováno 6 hlavních priorit. V zájmu medializace a propagace celého procesu tvorby dokumentu vznikl informační leták, kde byly zveřejněny řešené priority současně s výzvou k zapojení osob do jednotlivých odborných skupin a vysvětlení přínosů pro jednotlivé typy aktérů inovačního prostředí.

K účasti na práci odborných skupin se přihlásila celá řada zástupců firem, zabývajících se inovacemi, také poradenských subjektů, institucí výzkumu, vývoje, vzdělávání. V odborných skupinách byly podle jednotné struktury rozpracovány texty k daným prioritám (stručný popis výchozí situace), upraven seznam opatření a k nim rozepsány příslušné texty, charakterizující dané opatření a dále identifikovány cíle, seznam aktivit, cílové skupiny, realizátoři, spolupracující subjekty a finanční zdroje. Z diskusí v odborných skupinách vzešly náměty k realizaci projektů naplňujících cíle strategie a tyto náměty rozpracované již do podoby projektového záměru byly uvedeny v Akčním plánu RIS LK. Text návrhové části byl připomínkován členy

projektového týmu, jednotlivé priority pak členy příslušných odborných skupin. Stejným způsobem byl připomínkován akční plán. Po zapracování připomínek členů projektového týmu a odborných skupin byl dokument zpřístupněn veřejnosti k připomínkám. O postupu tvorby RIS byl v pravidelných intervalech informován koordinační výbor, který procesu tvorby RIS LK zajišťoval politickou podporu.

RIS LK má následující strukturu:

Analytická část:

- Socioekonomická charakteristika kraje
- Koncepční rámec dokumentu - vazby na dokumenty strategického a programového charakteru
- SWOT analýza
- Problémová analýza

Návrhová část:

- Východiska
- Vize
- Cíle
- Struktura priorit
- Priority a opatření v jednotlivých prioritách

Implementace RIS - akční plán

- rozpracované aktivity v jednotlivých opatřeních

Monitorování realizace RIS

- Implementace
- Monitoring
- Aktualizace RIS

Závěr

Přeshraniční spolupráce ve Strategii rozvoje LK

Ve **SWOT analýze** je přeshraniční aspekt zmíněn na několika místech. Spolupráce je celkově v RIS vnímána především jako velká příležitost.

Silné stránky:

- Výhodná geografická poloha při hranici se SRN a Polskem na tranzitním dopravním tahu (týká se však pouze centrální oblasti kraje)
- Existence Euroregionu Neisse – Nisa – Nysa – rozvinutá přeshraniční spolupráce (zatím však spíše obcí a neziskového sektoru)
- Spolupráce s partnerskými regiony v mezinárodních projektech

Slabé stránky:

- Nedostatek informací o vývojových trendech v technologiích, o možnostech uplatnění výsledků aplikovaného výzkumu na zahraničních trzích

Příležitosti:

- Příslušnost k schengenskému prostoru, lepší „propustnost“ hranic
- Možnost využití potenciálu studentů, učitelů, absolventů, doktorandů Technické univerzity a dalších vysokých škol (v LK i sousedních regionech) v aplikovaném výzkumu a v inovativních firmách; rozvoj systému celoživotního vzdělávání; růst mobility pracovních sil, včetně výzkumných pracovníků
- Navázání spolupráce se zahraničními partnery (univerzitami, V+V pracovišti, inovativními firmami...), přenos zkušeností ze zahraničí, možnost zapojení do mezinárodních programů;
- Členství LK v síti Inovačních regionů v Evropě
- Výstavba přeložek silnic I/35 (Liberec - Hrádek n. N.) a B 178 a B6 (Žittau – Löbau - A4) usnadní spolupráci firem v Euroregionu Neisse – Nisa – Nysa a širším okolí
- Nedostatek některých kvalifikovaných pracovníků lze překlenout užší spoluprací firem a sdílením specializovaných pracovišť jak v rámci Česka, tak i v rámci Euroregionu
- Existující kontakty obcí, sdružení a hospodářských komor v rámci Euroregionu Neisse – Nisa -Nysa lze využít pro projekty propojující inovativní firmy

Vize Regionální inovační strategie Libereckého kraje:

Liberecký kraj je v evropském měřítku konkurenceschopný region s vysokým inovačním potenciálem, který je dále rozvíjen. Mezi dynamicky se rozvíjející podnikovou sférou a sférou výzkumu a vývoje existuje dobrá komunikace a spolupráce. Vzdělávací sektor zajišťuje kvalitní lidské zdroje pro inovační proces. Veřejná správa vytváří dobré podmínky pro tuto spolupráci. Výsledkem je velké množství inovací a vysoká zaměstnanost.

I když ve vizi není přeshraniční spolupráce přímo zmíněna, objevuje se jako samostatný cíl strategie:

Základní cíle RIS LK:

1. Vytváření příznivého prostředí pro inovace vč. finančních zdrojů
2. Zajištění kvalitních lidských zdrojů
3. Podpora komunikace mezi sférou výzkumu a vývoje a podnikovou sférou (zejména malých a středních podniků)
4. Mezuregionální a mezinárodní spolupráce na poli inovací

RIS je uspořádána do 6 priorit. V rámci každé priority jsou definována navržená opatření – viz následující přehled:

<p>A: Rozvoj konkurenceschopnosti prostřednictvím vytváření příznivého prostředí pro inovační podnikání, zejména malých a středních firem</p>	<p>B: Podpora rozvoje lidských zdrojů pro inovační proces</p>	<p>C: Podpora a zapojení výzkumné a vývojové základny do rozvoje podnikatelského prostředí a znalostní ekonomiky</p>
<p>A.1: Podpora konkurenceschopných odvětví nebo subjektů v LK</p>	<p>B.1: Aktivní podpora systému počátečního vzdělávání pro rozvoj inovací</p>	<p>C.1: Podpora komunikace a spolupráce</p>
<p>A.2: Podpora vzniku a zajištění provozu VT parků, podnikatelských inkubátorů a center apod. pro firmy s inovačním potenciálem a orientací na inovace</p>	<p>B.2: Podpora inovativního prostředí v terciárním vzdělávání</p>	<p>C.2: Podpora VaV infrastruktury</p>
<p>A.3: Podpora rozvoje poradenských a informačních služeb pro inovační podnikání</p>	<p>B.3: Posílení adaptability a flexibility lidských zdrojů prostřednictvím dalšího vzdělávání</p>	<p>C.3: Podpora inovací a mezioborových aplikací</p>
<p>A.4: Propagace a prezentace inovací v regionu</p>	<p>B.4: Odstraňování bariér dynamického trhu práce</p>	
<p>A.5: Institucionální podpora inovací v LK</p>		

D: Podnikové inovace	E: Finanční zdroje pro zajištění inovačních aktivit	F: Mezuregionální a mezinárodní spolupráce
D.1: Systémy pro podporu inovačního myšlení a inovačních procesů v podnicích	E.1: Podpora zajištění inovačních aktivit z veřejných zdrojů	F.1: Přeshraniční spolupráce
D.2: Nabídka sofistikovaných poradenských služeb pro podporu inovací	E.2: Podpora využití komerčních zdrojů pro inovace	F.2: Mezinárodní projektová spolupráce
D.3: Podpora komunikace mezi podniky, školami a subjekty V a V	E.3: Vytvoření a využívání regionálních zdrojů pro financování inovačních aktivit	F.3: Účast v mezinárodních kooperačních sítích
		F.4: Prezentace regionu jako prostředí příznivého pro zahraniční investice s vysokou přidanou hodnotou

Přeshraniční spolupráce se týká priorit F: Mezinárodní a mezuregionální spolupráce. Tato priorita je rozdělena do 4 opatření. Samostatným opatřením je opatření F1: Přeshraniční spolupráce:

Priorita F: Mezuregionální a mezinárodní spolupráce

Cílem priority mezuregionální a mezinárodní spolupráce je podpořit větší konkurenceschopnost podnikatelů, zvýšit atraktivitu regionu pro podnikání a stimulovat rozvoj inovačních aktivit.

Euroregion Neisse – Nisa – Nysa (ERN), který působí na území Libereckého kraje, je první společensky uznanou formou přeshraniční spolupráce ve střední a východní Evropě. Byl založen v roce 1991 a stal se průkopníkem

spolupráce mezi regiony v pohraničí. Mezi cíle Euroregionu patří odstranění negativních vlivů státní hranice, zlepšení životního standardu obyvatel Euroregionu, zlepšení přirozených a kulturně – politických podmínek života a rovněž rozvoj hospodářského potenciálu Euroregionu. Řešením konkrétních oblastí přeshraniční spolupráce se zabývají Euroregionální skupiny odborníků EUREX. Jednou z nich je i skupina Hospodářství. Mezi důležité úkoly této pracovní skupiny patří např. medializace úspěšných projektů v hospodářské oblasti nebo definování témat společného přeshraničního zájmu.

Nezbytnou podmínkou pro rozvoj Libereckého kraje je spolupráce s ostatními regiony a zahraničím. Na úrovni veřejné správy dochází k častému kontaktu se zahraničím a je třeba toho využít pro rozvíjení spolupráce hospodářských subjektů v pronikání na zahraniční trhy. Kromě navazování konkrétních forem meziregionální a mezinárodní spolupráce je také důležitá publicita vůči zahraničí.

Public relations inovacím je však potřeba vytvářet také na regionální úrovni, aby byly zainteresované subjekty dostatečně informovány o inovačních aktivitách v regionu a aby mohly další firmy následovat lokální příklady úspěšných firem v inovacích.

Opatření F.1: Přeshraniční spolupráce

V Libereckém kraji existuje značně rozvinutá přeshraniční spolupráce se sousedními regiony v rámci ERN. Další budování přeshraničních kontaktů a aktivní vyhledávání možností pro rozvoj přeshraničních obchodních aktivit i s využitím subjektů podporujících export je nezbytné. Dále je třeba se zaměřit na budování přeshraničních kontaktů vzdělávacích institucí a institucí výzkumu a vývoje v rámci mezinárodní vědecko-výzkumné činnosti a navazování spolupráce soukromého sektoru a vzdělávacích institucí a institucí výzkumu a vývoje.

V rámci hospodářské spolupráce bylo realizováno mnoho společných projektů založených především na spolupráci místních hospodářských komor (např. Česko-saské a Česko-polské kontaktní centrum pro podnikatele při HK, která poskytují mezinárodní podnikatelský servis, zprostředkovávají obchodní kontakty, poskytují informace o právních předpisech spojených s podnikáním či pořádají školení a semináře).

Mezinárodní projekt Cena Inovace v Euroregionu Neisse – Nisa – Nysa má za cíl již od roku 2003 upozornit na inovativní počiny. Každoročně se udílí ceny za inovaci v Euroregionu, oceňující nejlepší inovaci (Best Innovation), nejlepší partnerství (Best Partnership), v roce 2008 se udělovala pod záštitou OHK Liberec i speciální cena: Cena Inovace - Student (Innovation award for students).

Od roku 2008 se koná mezinárodní soutěž Cena Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. V jednotlivých kategoriích: Komunální Partnerství, Bezpečnost a zdraví, Vzdělání, Cestovní ruch a sport a Kultura se vyznamenává příkladná přeshraniční spolupráce v území Euroregionu. Cílem je prostřednictvím tohoto ocenění vyjádřit veřejné uznání institucím i jednotlivcům za vynikající výsledky dosažené v oblasti přeshraniční spolupráce v příhraničí Německa, Polska a České republiky.

Projekt „3CIP - Three countries one region“ prezentuje trojzemí jako jednu hospodářskou oblast směrem navenek vůči potenciálním investorům i pro rozvoj spolupráce uvnitř území. Cílem této aktivity je zmapovat v širším pojetém trojzemí inovativní firmy, klastry, technologické výzkumné instituce, firmy se zajímavou a unikátní výrobou tak, aby ze shromážděných dat vznikl živý informační zdroj. Na jeho základě by se region měl společně prezentovat před investory, potenciálními zákazníky a partnery. Snahou je ukázat společný region jako hospodářsky silný, inovativní a zajímavý, dát o něm světu vědět a zároveň místním firmám poskytnout platformu pro spolupráci při výrobě i výzkumu. Tento projekt vyžaduje aktivní spolupráci celé řady partnerů ve všech třech zemích, což by mohlo být jeho silnou, ale i slabou stránkou.

Meziregionální spolupráce Technické univerzity v Liberci již probíhá s partnery na německé a polské straně, s vysokými školami (2 v Žitavě a 3 v Jelení Hoře). Kromě toho existují úzké vazby na TU Drážďany. Většina těchto aktivit se odehrává v rámci Akademického koordinačního střediska (ACC) v Euroregionu Neisse – Nisa – Nysa, jehož sekretariát sídlí na TU v Liberci. Lze tedy stavět na již řadu let existující a fungující strukturované spolupráci. Projekt, který ACC připravuje, se týká Centra mezinárodních doktorských studií (Centre of International Doctoral Studies – CIDOS) a naplňuje aspekty inovačního procesu v oblasti vzdělávání i s vazbou na podnikatelskou sféru. Lze očekávat, že přinese kvalitativně novou a hospodářsky významnou přidanou hodnotu vzdělávacímu procesu na nejvyšší úrovni. Absolventi budou studovat v mezinárodním prostředí nejen z hlediska přednášek, seminářů a laboratoří, ale zejména získají přirozenou cestou vazby a kontakty na průmyslové podniky, ve kterých budou své vědeckovýzkumné úkoly řešit.

Cíle:

- budování přeshraničních kontaktů a aktivní vyhledávání možností pro rozvoj přeshraničních obchodních aktivit i s využitím subjektů podporujících export
- budování přeshraničních kontaktů vzdělávacích institucí a institucí výzkumu a vývoje v rámci
- mezinárodní vědecko-výzkumné činnosti
- navazování spolupráce soukromého sektoru a vzdělávacích institucí a institucí výzkumu a vývoje

Aktivity:

- F.1.1 Přeshraniční propojení nabídky vědecko-výzkumných pracovišť a vědecko-výzkumné a inovační potřeby firem – využití kontaktních center HK a ACC
- F.1.2 Přeshraniční propojení firem mezi sebou navzájem - využití stávajících kontaktních center pro česko-saskou a českou polskou spolupráci

Cílové skupiny:

- podnikatelské subjekty (zejména malé a střední podniky)
- subjekty výzkumu a vývoje
- vzdělávací instituce

Realizátoři, spolupracující subjekty:

- místní a regionální samospráva
- ERN
- poradenské subjekty
- Krajská hospodářská komora, Okresní hospodářské komory
- subjekty výzkumu a vývoje
- vzdělávací instituce, ACC
- podnikatelské subjekty
-

Vazba na financování:

- Strukturální fondy EU - OP přeshraniční spolupráce Česká republika - Sasko a Česká republika – Polsko
- Spolupráce v rámci programu Centrální Evropa
- Veřejné zdroje
- Komunitární programy EU
- Public Private Partnership (PPP)

V akčním plánu je pak rozpracována jedna přeshraniční aktivita:

Aktivita F.1.1: Přeshraniční propojení vědecko-výzkumných institucí, výrobních podniků a dalších podnikatelských subjektů na bázi jejich inovačních aktivit

Název projektu:

Interaktivní centrum mezinárodní vědeckovýzkumné a ekonomické spolupráce LK

Priorita (y) a opatření, které projekt řeší:

Priorita F: Meziregionální a mezinárodní spolupráce

Opatření F.1: Přeshraniční spolupráce

Předpokládaný nositel projektu:

Liberecký kraj

Předpokládání partnerů projektu:

Regioinfo, spol. s r.o.

ARR- Agentura regionálního rozvoje, spol. s r.o.

OHK Jablonec nad Nisou

VÚTS, a.s.

Technická univerzita v Liberci (Akademické koordinační středisko v ERN-ACC)

Stručný popis:

Interaktivní centrum mezinárodní vědeckovýzkumné a ekonomické spolupráce LK vznikne jako integrovaná nadstavba stávajících struktur LK a institucí z oblasti vědy a výzkumu, podnikání, informačních a projektových aktivit působících v Libereckém kraji. V souladu s definovanými prioritami hospodářského rozvoje LK bude prostřednictvím vlastního „know-how“ a další cíleně orientované rešeršní činnosti hledat zdroje potenciální mezinárodní

spolupráce. S využitím získaných informací a prostřednictvím expertů bude předkládat nabídky ke spolupráci a spoluvytvářet personální a organizační vazby. Interaktivní centrum současně vybere optimální formy spolupráce a uvede jejich možné finanční či jiné podpory. Takto vzniklé projekty mezinárodní spolupráce bude průběžně prezentovat a po jejich ukončení i hodnotit přínos pro realizaci regionální inovační strategie LK. V souvislosti s činnostmi centra a realizace uvedených cílů se dále předpokládá pořádání pravidelných seminářů, odborných přednášek a vydávání zpravodajů v elektronické podobě a v rámci informačního portálu LK.

Požadovaná finanční alokace:

Vytvoření statutu centra, administrativní a personální struktury: 300 000,- Kč

Činnost centra: 500 000,- Kč/1 rok

Možné zdroje:

Strukturální fondy EU - OP přeshraniční spolupráce Česká republika - Sasko a Česká republika – Polsko

Spolupráce v rámci programu Centrální Evropa

Veřejné zdroje

Komunitární programy EU

Public Private Partnership (PPP)